

Sprawozdanie z działalności Caritas Diecezji Kieleckiej za 2008 rok

Zwyczajem minionych lat Caritas Kielecka przedkłada poniższe sprawozdanie jako skrócony obraz całokształtu działań realizowanych w minionym roku na terenie diecezji kieleckiej.

1. Jednym z najważniejszych obszarów działania Caritas Kieleckiej w 2008 roku była pomoc dla osób chorych i niepełnosprawnych. O wielu lat w strukturze Caritas funkcjonują 4 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, w których działa 20 poradni lekarskich (POZ, specjalistyka i stomatologia) oraz 7 gabinetów pielęgniarstwa środowiskowo-rodzinnej i 5 gabinetów rehabilitacji (z wykonywaniem znacznej liczby usług w środowisku domowym).

Na szczególną uwagę zasługuje tu kompleksowy ośrodek rehabilitacyjny pod nazwą „Dom dla Niepełnosprawnych” w Piekoszowie. Działalność tej placówki obejmuje 5 obszarów działania:

- a. Zakład Opiekuńczo Leczniczy (stacjonarny) z szerokim programem rehabilitacji
- b. Ambulatoryjna Poradnia Rehabilitacji
- c. Turnusy rehabilitacyjne (PFRON)
- d. Ośrodek szkoleniowy i spotkania integracyjne osób niepełnosprawnych w ciągu roku.
- e. Klinika leczenia stwardnienia rozsianego, którą oddano do użytku w ub r.
- f. Oddział szpitalny dla 20 pacjentów

Przy ośrodku powstała pełnowymiarowa sala gimnastyczna, basen rehabilitacyjny oraz zespół gabinetów fizykoterapii..

Łącznie Ośrodek w Piekoszowie udzielił pomocy w ciągu roku dla ponad 3 000 osób, zaś pozostałe placówki medyczne udzieliły porad dla ponad 9 500 osób. Dodatkowo w ramach 3 programów PFRON Caritas Kielecka prowadziła projekty rehabilitacji dzieci i osób dorosłych w środowisku domowym i placówkach w terenie wiejskim. Łącznie było to ponad 300 osób niepełnosprawnych, którzy nie mają żadnej innej możliwości wsparcia.

W tym kontekście na szczególną uwagę zasługuje fakt bardzo szeroko rozwiniętych działań środowiskowych. Jest to ok. 36 000 wizyt pielęgniarek w domu pacjenta, ponad 1 500 wizyt lekarza i mgr rehabilitacji oraz dziesiątki tysięcy odwiedzin wolontariuszy w rodzinach dysfunkcyjnych i u osób samotnych w tym niepełnosprawnych i przewlekle chorych. Innym ważnym elementem jest realizacja kompleksowego wsparcia medycznego i socjalnego dla osób zaburzonych psychicznie i nieporadnych życiowo, również bezdomnych. W ten sposób Caritas stara się zapłacić lukę jaka powstała pomiędzy obszarem działań służby zdrowia i pomocy społecznej.

2. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym - główną rolę w tym w tych działaniach odgrywa Centrum Integracji Społecznej w Kielcach utworzone w końcu 2004 roku. W ubiegłym roku z placówki skorzystało 149 osób z tego 19 uzyskało zatrudnienie, a 35 osób zaprzestało realizacji programu. Pozostałe osoby dalej kontynuują program reintegracji społecznej i zawodowej. Dodatkowo wokół CIS w kilku miastach Diecezji funkcjonuje 7 Klubów Integracji Społecznej. Powołano je na bazie wcześniejszych działań Biur Aktywizacji Bezrobotnych. Łącznie w programie BAB i KIS uczestniczyło 540 osób, którym udzielono łącznie ok. 1000 porad w ciągu roku. Ponadto kolejne 3 460 osób skorzystało z pomocy jednorazowej lub doraźnej, np.: w celu sprawdzenia ofert pracy i uzyskania indywidualnej porady. Około 30 % tych osób w ciągu roku podejmuje pracę lub staż.

W 2008 roku Caritas Kielecka realizowała działania w dwóch partnerstwach Inicjatywy Wspólnoty Europejskiej EQUAL. W projektach tych uczestniczyło około 200 osób bezrobotnych. Po kilkumiesięcznym wsparciu w postaci szkoleń i poradnictwa indywidualnego ponad 40 % tych osób uzyskało pracę. Wypracowane nowatorskie rozwiązania mogą być przykładem dla wielu innych instytucji. Również w obszarze aktywizacji zawodowej należy umiejscowić projekt szkoleniowy realizowany przez Caritas Kielecką ze środków EFS na podstawie umowy z MPiPS.

Zakończono realizację projektu pod nazwą „Profesjonalizacja usług NGOS w zakresie pracy z osobami bezrobotnymi”. Obejmował on studia podyplomowe z Interwencji Kryzysowej oraz Doradztwa Zawodowego, a także kurs kwalifikacyjny z Poradnictwa Psychologicznego realizowane wspólnie z Akademią Świętokrzyską. Ponadto dwie grupy pracowników i wolontariuszy Caritas uczestniczyło w kursie komputerowym i języka angielskiego. Łącznie w ramach projektu 280 osób podwyższyło swoje kwalifikacje i kolejne 100 osób uczestniczyło w warsztatach motywacyjnych.

3. Odrębnym obszarem w działaniach na polu niepełnosprawności jest program Środowiskowych Domów Samopomocy. W strukturach Caritas jest ich 5, udzieliły one pomocy dla ponad 180 beneficjentów. Większość z nich korzysta z tej pomocy przez 5 dni w tygodniu.

Przykładem wielofunkcyjnej placówki jest Ośrodek w Świniarach, gm. Solec Zdrój. Jest to unikalna placówka w skali kraju, gdzie pod jednym dachem jest realizowana forma wsparcia stacjonarnego w wymiarze okresowym (do 3 lat) dla osób po długoletnim leczeniu w oddziale klinicznym. Obok funkcjonuje dzienny ośrodek wsparcia dla osób zaburzonych psychicznie zamieszkujących z rodzinami oraz Klub Integracji Społecznej powołany do aktywizowania zawodowego. Ważnym elementem pomocy osobom wykluczonym społecznie lub zagrożonym wykluczeniem jest tworzenie mieszkań chronionych, które stanowią element pośredni przed uzyskaniem samodzielności życiowej.

Wszystkie te działania są nieustannie wspomagane przez lekarza psychiatrę zatrudnionego

w Poradni Zdrowia Psychicznego Caritas.

W 2008 roku zakończono realizację projektu „Indywidualne ścieżki kariery zawodowej szansą dla niepełnosprawnych” prowadzonego wspólnie z Caritas Polska. Był on skierowany do osób niepełnosprawnych i miał na celu ich aktywizację zawodową.

Caritas Kielecka w swojej strukturze od wielu lat zatrudnia ok. 20 osób niepełnosprawnych. Jeszcze bardziej staramy się pomóc tym osobom w szerokim rozwoju aktywności zawodowej.

4. W obszarze **pomocy dla dzieci i młodzieży** na pierwszy plan wysuwają się kolonie charytatywne (18 turnusów 14 –dniowych dla dzieci, niemal zupełnie bezpłatne), łącznie wyjechało 1 730 dzieci, w tym 160 dzieci z polskich rodzin na Wschodzie. W roku ubiegłym 400 dzieci z rodzin ubogich naszej diecezji otrzymało dodatkowo tornistry z przyborami szkolnymi lub podręczniki na początku roku szkolnego.

Następnym ważnym działaniem jest dożywianie dzieci w stołówkach szkolnych i Caritas oraz zajęcia pozaszkolne w ogniskach wychowawczych i świetlicach środowiskowych, a także przyznawanie wyprawek szkolnych na początku roku szkolnego.

Szczególną rolę odgrywają tu Ogniska Wychowawcze w Jędrzejowie i Proszowicach. Prowadzone się tam zajęcia pozalekcyjne oraz dożywianie dla grupy ok. 120 dzieci miejscowych i dojeżdżających.

Podobne zadania w mniejszym zakresie realizują świetlice środowiskowe umiejscowione zwłaszcza w budynkach parafialnych. Caritas prowadzi 7 takich świetlic. Ogółem z tej formy pomocy w ubiegłym roku skorzystało ponad 1 000 dzieci – z tego w wymiarze permanentnym przez cały rok ponad 280 dzieci.

Równocześnie ok. 1 500 dzieci i młodzieży gimnazjów i szkół średnich udziela się wolontaryjnie w około 50 Szkolnych Kołach Caritas niosąc pomoc swoim rówieśnikom, osobom starszym i niepełnosprawnym, angażując się w zbiórki żywności, organizacje festynów, zabawy mikołajkowe.

Działania wolontariuszy koordynuje Diecezjalne Centrum Caritas funkcjonujące w strukturach Caritas Kieleckiej. Prowadzi ono kursy i szkolenia dla młodzieży, koordynuje pracę wolontariuszy w diecezji, promuje ideę wolontariatu, prowadzi stronę internetową www.dcw.caritas.pl.

5. Punkt Konsultacyjny - z jego pomocy i porad skorzystało 360 osób w skali roku. Dodatkowo ok. 1 000 skorzystało z porad prawnych, przede wszystkim dotyczących problemów rodzinnych, tj.: alimenty, przemoc w rodzinie, sprawy spadkowe itp. Pomoc była udzielana w postaci porad, sporządzania pism np.: wnioski, skargi, zazalenia, itd. Działalność poradnictwa prawnego i w sytuacjach kryzysowych wydaje się szczególnie ważna w ostatnim czasie. Dlatego z początkiem 2008 roku zostały te działania rozwinęte na 8 punktów w diecezji celem ułatwienia dostępu do tej formy pomocy. Działania były realizowane w ramach projektu „Świadomy obywatel” dofinansowanego ze środków UE. Aktualnie przedłuża to projekt o podobnym charakterze pod nazwą „Okno na świat”.

6. Znaczącą rolę w działalności Caritas Kieleckiej zajmuje również pomoc bezdomnym. Oprócz prowadzenia placówek stałej pomocy dla bezdomnych takich jak: Schronisko dla Ofiar Przemocy oraz Ogrzewalnia, a także kompleksowy Ośrodek Pomocy Doraźnej i Stołówki Charytatywne Caritas prowadziła projekty o charakterze badawczym i promocyjnym, których rezultaty służą do konstruowania programu wychodzenia z bezdomności w skali całej Polski. W skali roku z pomocy Caritas Kieleckiej skorzystało około 600 osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością w różnym wymiarze (od wsparcia doraźnego do wielomiesięcznego pobytu w placówce).

Działalność hostelu dla rodzin w kryzysie w Wiśniówce k. Kielc - poza kilkoma rodzinami zamieszkującymi wcześniej w tym obiekcie schronienie tam znalazło 6 kolejnych rodzin lub osób zagrożonych bezdomnością. Hostel ma charakter przejściowy i jest ważnym elementem na drodze wychodzenia z bezdomności. Szczególnie projekt ten jest otwarty na osoby o niskich dochodach aby mogły spokojnie i skutecznie zafunkcjonować w środowisku.

7. Kolejnym obszarem uzupełniającym powyższy zakres jest działalność 5 Stołówek Charytatywnych, które wydają ok. 600 obiadów dziennie, w większości bezpłatnych. Przez cały rok w Kielcach wydawane jest bezpłatnie pieczywo dla ok. 150 rodzin. Z nadwyżek żywności Unijnej rozdano ok. 600 ton żywności dla ponad 32 000 osób.

Łącznie z różnych form pomocy doraźnej skorzystało niemal 33 tys osób.

Obszar pomocy środowiskowej uzupełnia działalność Parafialnych Zespołów Caritas, w których działa ok. 1000 wolontariuszy świadczących pomoc w domu i wydających paczki żywnościowe, odzież i itp. Oprócz pomocy żywnościowej wiele osób korzysta również z innych form pomocy doraźnej, jak: odzież, meble, sprzęt AGD itp. Również na miarę możliwości Caritas w minionym roku podejmowała działania doraźne w postaci pomocy na leczenie, zakup leków, zapłaty zaległości za energię elektryczną, czy gaz,

zwłaszcza w sytuacjach zagrożenia odcięcia tych mediów. W kilku przypadkach Caritas angażowała również pozyskane środki na remont lub odbudowę spalonych mieszkań. Łącznie w ciągu roku z pomocy doraźnej skorzystało ok. 1000 rodzin. Jednak z samej tylko odzieży korzysta ok. 100 osób w tygodniu - zabierają bezpłatnie ok. 300 kg odzieży tygodniowo. Do tego należy jeszcze doliczyć grupę około 3600 osób, które korzystały z leków z darów i leków refundowanych przez Caritas.

8. Centrum Interwencji Kryzysowej i Schronisko dla Kobiet czynne całodobowo zajmuje się działaniami w ramach pomocy środowiskowej dla osób po kryzysie psychicznym, dla rodzin w trudnościach, osób samotnych, osób mało zaradnych życiowo i bardzo ubogich uzupełnia. W roku 2008 udzielono ponad 3750 porad dla ponad 550 osób, z schronienia skorzystało 120 osób (głównie matki z dziećmi). Osoby przebywające w Schronisku i CIK mają możliwość skorzystania z porad psychologa, psychiatry, pracownika socjalnego oraz terapeuty. Przy CIK od kilku lat prowadzony jest program terapii sprawców przemocy oraz funkcjonuje grupa AA.

9. Od wielu lat Caritas świadczy **pomoc stacjonarną** dla osób starszych, przewlekle chorych i niesamodzielnych życiowo (realizuje to: 6 domów pomocy społecznej, Dom dla Niepełnosprawnych w Piekoszowie i Hospicjum w Miechowie). Jest to całodobowa pełna opieka socjalna i medyczna. Z tej formy pomocy w ubiegłym roku skorzystało ok. 360 osób.

W placówkach prowadzona jest terapia zajęciowa, która jest działaniem zmierzającym do wykorzystania tkwiącego w każdym człowieku potencjału rozwojowego i to niezależnie od stopnia niepełnosprawności. Pensjonariuszom są oferowane różne rodzaje terapii zajęciowej (haftowanie, prace na drutach, majsterkowanie, prace w ogródku itp.). Terapia ta daje szansę mieszkańcom w indywidualnym rozwoju uzdolnień. Ich prace były wielokrotnie eksponowane na różnych wystawach, konkursach w tym również w czasie Wojewódzkiego Festiwalu Twórczości Osób Niepełnosprawnych.

Działalność Rodzinnego Domu Pomocy wraz z Pensjonatem dla osób starszych w Kielcach przy ul. Tobruckiej - placówka jest przygotowana dla 20 osób. Elementem innowacyjnym jest stworzenie przyjaznej, rodzinnej atmosfery przeżywania starości oraz możliwość zachowania samodzielności życiowej w miarę posiadanej siły i zdrowia.

10. Działalność Diecezjalnego Centrum Wolontariatu - przygotowanie wolontariuszy nie tylko dla potrzeb Caritas, ale też kilku innych Stowarzyszeń i organizacji kościelnych.

W połowie 2008 r. zarejestrowano w KRS Kielecki Bank Żywności, który również został utworzony przy wydatnym wsparciu Caritas. Kilkumiesięczne działanie Banku zaowocowało pozyskaniem i rozprowadzeniem 30 ton żywności.

11. Ważnym elementem jest łączenie różnych wyżej opisanych działań w układ sieciowy. Wówczas osoba prosząca o pomoc w związku z jakimś dramatem, czy kryzysem rodzinnym może liczyć na wielopłaszczyznowe i długotrwałe wsparcie. Poczynając od porady i paczki żywnościowej poprzez okresowy pobyt w schronisku lub hostelu z równoległą pracą socjalną lub terapeutyczną, oraz aktywizacją zawodową – aż do pełnej samodzielności wspomaganej długofalowo poprzez grupy wsparcia.

Łącznie Caritas Kielecka zatrudnia ponad 700 pracowników etatowych i na prace zlecone, ale wysiłek ten jest wsparty pomocą około 2 200 wolontariuszy, którzy przejściowo dla konkretnych zadań, lub na stałe służą swoją pomocą wykonując cały szereg usług, które trudno wycenić w złotówki. Szacuje się, że łączna wartość zrealizowanych inwestycji, wykonanych usług dla osób potrzebujących oraz rozdanej pomocy rzeczowej dla najbiedniejszych w 2008r. dosięgła kwoty 25 mln zł.

Reasumując można powiedzieć, że w ciągu roku 2008 ponad 35.000 osób skorzystało z najróżniejszych form pomocy Caritas Kieleckiej. Dla wielu była to niemal jedyna szansa przetrwania trudnych dni. Stało się to możliwe dzięki ogromnej życzliwości ludzi dobrej woli, którzy wspomogli działania Caritas. Zaś wiele zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym jest współfinansowane z dotacji budżetowych, które pomnożone o wkład własny Caritas przynoszą doskonałe owoce.

Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie www.kielce.caritas.pl.

Za wspólny wysiłek i życzliwość wszystkim partnerom składamy „Bóg zapłać”.

Kielce, dn. 21.01.2009 r.